

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3*
THE ADMINISTRATION OF STUDENT SUPPORT SYSTEMS BY SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

อนุธิดา ไชยภูมิ¹, สุพล จอกทอง² และ คัมภีร์ สุดแท้³

Anuthida Chaiyaphum¹, Supon jogthong² and Khambhee Sudtae³

¹⁻³วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻³Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: chaiyaphumanuthida@gmail.com

วันที่รับบทความ : 21 เมษายน 2569; วันที่แก้ไขบทความ 4 พฤษภาคม 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 6 พฤษภาคม 2569

Received 21 April 2026; Revised 4 May 2026; Accepted 6 May 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 2) เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 278 คน ได้มา

Citation:

* อนุธิดา ไชยภูมิ, สุพล จอกทอง และ คัมภีร์ สุดแท้. (2569). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(3), 1752-1770.

Anuthida Chaiyaphum, Supon jogthong and Khambhee Sudtae. (2026). The Administration Of Student Support Systems By School Administrators Under The Buriram Primary Educational Service Area Office 3.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(3), 1752-1770.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

โดยการสุ่มแบบเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (T-Test) ค่าเอฟ (F-Test) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางในการพัฒนา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

คำสำคัญ: การบริหารงาน, ระบบดูแลช่วยเหลือ, นักเรียน

Abstract

This research aims to 1) study the administration of student support systems by school administrators under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3, and 2) compare the administration of student support systems by school administrators under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3, classified by position, educational level, and school size 3) This study aimed to investigate approaches to developing student support system management among school administrators in schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3. The sample consisted of 278 school administrators and teachers, obtained through systematic random sampling. The research

instruments used were questionnaires and interviews, with a consistency coefficient of 1.00 The reliability coefficient was 0.91. The statistical methods used included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and pairwise comparisons using Scheffé's method.

The research findings revealed that:

1. The overall and individual aspects of the student support system management by school administrators under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 were at a high level

2. A comparison of the administration of student support systems by school administrators under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3, categorized by position and educational level, showed no overall differences. Similarly, there were no significant differences when categorized by school size

3. The guidelines for developing the student care and support system management by school administrators under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 consist of 5 areas: 1) Knowing students individually, 2) Student screening, 3) Student promotion, 4) Problem prevention and resolution, and 5) Student referral

Keywords: Administration, Support system, Students

บทนำ

เด็กและเยาวชนในประเทศไทยในยุคปัจจุบันนี้มีจำนวนไม่น้อย ที่ได้รับผลกระทบจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การแข่งขันด้านเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าของวิทยาการใหม่ ๆ และสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบัน ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต ซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และทำให้มีปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ไม่ชอบมาโรงเรียน ไม่เคารพกฎระเบียบของโรงเรียน ไม่สนใจคำสั่งสอนจากผู้ปกครองและครู ติดสารเสพติด มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกิดกับเด็ก และเยาวชน จึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ทุกหน่วยงานต่างให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะทางกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาของประเทศ ตามเจตนารมณ์แห่ง

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดระบบงาน และจัดกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษา ฝึกอบรมนักเรียน และผู้ปกครอง รวมไปถึงเฝ้าระวังความประพฤติของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความประพฤติตามความเหมาะสมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563) โดยมีการติดตามดูแลการช่วยเหลือนักเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินโครงการจัดทำโครงการต้นแบบ OBEC CARE เพื่อดูแลนักเรียนตามกลไกของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดให้ว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (สำนักงานวิชาการ สำนักงานยกร่างรัฐธรรมนูญ, 2563)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในหมวดที่ 1 มาตรา 6 และในหมวดที่ 4 มาตรา 22 แนวทางการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตอย่างเต็มศักยภาพ และการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักและให้ความสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาทุกระดับ และทุกประเภทมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเข้มแข็ง จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์มาตรการและจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ยังได้สนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิต การพัฒนาวินัยเชิงบวก รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยมุ่งที่จะพัฒนานักเรียนในทุกระดับให้สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามเจตนารมณ์ และตามความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม

ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2568)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และเป็นคนไทยยุคใหม่ที่มีความสมบูรณ์แบบทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนมีจิตสำนึกทำประโยชน์เพื่อสังคม นอกจากนี้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษาเป็นอีกกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จะดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีชั้นตอนตามวิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีคุณค่าและความจำเป็นอย่างมาก ที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน นอกเหนือจากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ก็ยังมีปัญหาด้านอารมณ์หรือด้านครอบครัว เช่น ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้บุตรหลาน เพราะต้องทำงานหนักหรือผู้ปกครองทะเลาะกันต่อหน้าเด็ก ทำให้เด็กในครอบครัวกลายเป็นเด็กที่ขาดความอบอุ่น หรือมีภาวะทางอารมณ์ที่ไม่เหมือนเด็กปกติทั่วไป อีกทั้งผู้ปกครองบางคนไม่ได้เห็นความสำคัญของการศึกษา ซึ่งทำให้เด็กไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวเท่าที่ควร จึงทำให้เด็กนักเรียนมีปัญหาขาดเรียนบ่อยครั้งและซ้ำชั้น ส่งผลให้ประสิทธิภาพการศึกษาลดลง แม้ว่าเด็กจะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ว่าหากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี แน่แน่นอนว่าคุณภาพทางอารมณ์ของเด็ก มีแนวโน้มที่จะแย่ง บางคนอาจเปลี่ยนตัวเองไปเป็นคนหัวดื้อร้อน ต่อต้าน ขี้โมโห และสุดท้ายอาจจะเลือกทางเดินที่ผิดได้ และด้วยเหตุผลที่ยกตัวอย่างมานี้ส่งผลให้เด็กที่มีคุณภาพหลายคนหลุดจากโอกาสที่ควรจะได้รับการพัฒนาตัวเอง

นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ในเรื่องดังต่อไปนี้คือ พัฒนาเครือข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เข้มแข็ง เพื่อรองรับการจัดการศึกษาเรียนฟรี 15 ปี ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ดังนั้นจึงกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งใน

สังกัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการวางแผนที่ชัดเจน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา มีวิถีชีวิตตามสังคมที่มุ่งหวัง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ยังประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลายประการด้วยกัน เช่น ลักษณะงานของผู้ปกครอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานเกษตรกรรมและรับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรมต่างจังหวัด ทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่นและขาดการอบรมจากผู้ปกครอง ทำให้มีปัญหาด้านการเรียนและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3, 2565)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อที่จะได้ทราบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนต่างๆได้มีแนวทางในการบริหารงานและสามารถดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้ร่วมมือกันช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้มีความก้าวหน้าในทุกๆด้าน สามารถปรับตัว แก้ปัญหา พัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จและอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่องานที่รับผิดชอบ และเพื่อเป็นแนวทางที่ผู้บริหารโรงเรียนจะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปปรับเป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 278 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2568 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 139 คน และครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 139 คน รวมทั้งสิ้น 278 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเป็นระบบ (สุวิมล ติรภานันท์, 2557)

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการศึกษาแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 คือ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 5 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านงานสารบรรณของโรงเรียน กรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามที่กำหนด ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 278 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้ โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

4.1 กำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ 15 - 20 นาที และนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

4.2 เตรียมอุปกรณ์จัดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์

4.3 แนะนำตัวเอง และสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง

4.4 บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และขออนุญาตจัดบันทึกหรือใช้เครื่องมือบันทึกเสียงจากผู้รับการสัมภาษณ์

4.5 ป้อนคำถามเหมาะสมกับเวลา และทำการบันทึกหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จ

4.6 ขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษาโดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

5. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่
 - 1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 - 1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1 ความถี่ (Frequency)
 - 2.2 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)
 - 3.1 t- test แบบ Independent samples
 - 3.2 F- test แบบ One way ANOVA และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สรุปผลได้ดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่ขนาดต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า มีความแตกต่างของความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไม่พบความแตกต่างของความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางในการพัฒนา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางในการพัฒนาดังนี้

3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นฐานรากสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้บริหารควรมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและวางระบบการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ สนับสนุนให้ครูสามารถเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกของนักเรียน ทั้งด้านส่วนตัว ครอบครัว พฤติกรรม การเรียน และความต้องการพิเศษ ส่งผลให้การวางแผนดูแล ส่งเสริม และแก้ปัญหานักเรียนเป็นไปอย่างตรงตามความต้องการรายบุคคล

3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน เป็นกระบวนการสำคัญในการค้นหาและจำแนกนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรมีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานการคัดกรอง สนับสนุนการใช้เครื่องมือที่เหมาะสม และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูและบุคลากร ทำให้สามารถวางแผนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างตรงจุดและทันท่วงที

3.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรมจริยธรรม ผ่านกิจกรรมและโครงการที่หลากหลาย โดยสอดคล้องกับความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ มีทัศนคติที่ดี และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

3.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้บริหารควรดำเนินงานเชิงรุกควบคู่กับการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการเฝ้าระวัง การติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด และการดำเนินกิจกรรมป้องกันปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบติดตามและประเมินผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน จะช่วยให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ

3.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารส่งเสริมและจัดระบบความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนหรือมีความต้องการจำเป็นอย่างพิเศษ โดยมีขั้นตอนการส่งต่อที่ชัดเจน การติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และการสื่อสารร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้การช่วยเหลือนักเรียนมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

โดยสรุป แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีลักษณะเป็นระบบบูรณาการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน ซึ่งเชื่อมโยงกันอย่างเป็นลำดับขั้น ส่งผลให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความครอบคลุม เป็นองค์รวม และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลรองลงมาคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธพร พลสิทธิ์พรพงศ์ และ

กัลยมน อินทุสุต (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบตามวุฒิและตำแหน่งทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าผู้บริหารเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูเป็นผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับนักเรียนโดยตรง จึงรับรู้การดำเนินงานในเชิงปฏิบัติได้ชัดเจนกว่า อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสะท้อนว่าผู้บริหารและครูอาจมีมุมมองต่อบทบาท หน้าที่ และความเข้มข้นของการดำเนินงานในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านที่ต้องอาศัยข้อมูลเชิงลึกและการตัดสินใจเชิงบริหาร ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธพร พลิชฐ์พรพงศ์ และ กัลยมน อินทุสุต (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยเปรียบเทียบตามวุฒิและตำแหน่งทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษายุคดิจิทัล พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีตำแหน่งทางการศึกษาต่างกัน และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทัศนคติโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมากทุกขนาด สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาทุกขนาดให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กให้ความสำคัญกับ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูสามารถดูแลนักเรียนอย่าง

ใกล้ชิดและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้รวดเร็ว ส่วนสถานศึกษาขนาดกลางมีการปฏิบัติ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับสูงที่สุดเช่นเดียวกัน สะท้อนถึงการมีระบบและทรัพยากรที่เอื้อต่อการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และ สถานศึกษาขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสูงสุดเช่นกัน แต่ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนนักเรียนที่มาก ทำให้การดูแลรายบุคคลทำได้ยากกว่า ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรระ ประไพศรีศรี และ นิยดา เปี่ยมพิชนะ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารระบบดูแลด้วยเทคโนโลยี เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยุคดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียนมีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยุคดิจิทัล แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียนมีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยุคดิจิทัล แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรระ ประไพศรีศรี และ นิยดา เปี่ยมพิชนะ (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยุคดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียนมีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยุคดิจิทัล แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการส่งต่อนักเรียนมีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยุคดิจิทัลแตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

3. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดนโยบาย วางระบบ และสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน

3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นกระบวนการพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการดูแลและพัฒนาเด็กนักเรียนอย่างรอบด้าน ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านส่วนตัว ครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม พฤติกรรม และการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลไปใช้วางแผนการดูแลช่วยเหลือได้ตรงตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคน

3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถจำแนกนักเรียนตามระดับความเสี่ยงได้อย่างชัดเจน ผู้บริหารมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย สนับสนุนการใช้เครื่องมือคัดกรองที่เหมาะสม และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การคัดกรองมีความถูกต้อง ลดความคลาดเคลื่อน และนำไปสู่การช่วยเหลือที่ตรงจุด

3.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมนักเรียนในทุกมิติ ทั้งด้านการเรียนรู้ ทักษะชีวิต คุณธรรมจริยธรรม และสุขภาวะ โดยสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างเต็มที่

3.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการดำเนินงานเชิงรุกในการป้องกันปัญหาควบคู่กับการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยสนับสนุนการเฝ้าระวัง การให้คำปรึกษา การแนะแนว และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวและลดความรุนแรงของปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

3.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดระบบและแนวทางการส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจน โดยเน้นการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนที่มีปัญหาซับซ้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

โดยสรุป ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความเป็นระบบ ครอบคลุมทั้ง 5 ขั้นตอน และสอดคล้องกับงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งยืนยันว่าบทบาทของผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย สนับสนุน และประสานความร่วมมือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนาเด็กนักเรียนอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา ประทุมชาติ (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง

กรณีศึกษาระดับโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ดังนี้ ครูประจำชั้นควรมีวิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลที่รัดกุมมากขึ้น สถานศึกษาควรตระหนักถึงกระบวนการขั้นตอน และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นเด็กพิเศษหรือเด็กพิการของโรงเรียนโดยการประสานความร่วมมือไปยังองค์กรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โดยมีการมอบหมายให้ครูประจำชั้นได้ดำเนินการอย่างเข้มแข็ง สถานศึกษาควรมีวิธีการป้องกันเด็กนักเรียนกลุ่มปกติไม่ให้ตกอยู่ในกลุ่มเสี่ยง และสถานศึกษาควรมีการดำเนินการเกี่ยวกับเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณพัชร อริยสุนทร และ อีรภัทร กุโลภาส (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางบริหารระบบดูแลของโรงเรียนต้นแบบ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนราชวินิต บางแก้ว และโรงเรียนวังดาลวิทยาคม มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA ผู้บริหารให้ความสำคัญในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานมีการให้อบรมและให้ความรู้ในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมสำคัญที่ทำให้รู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้นคือ กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน และปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกส่วนหนึ่ง เกิดขึ้นได้จากการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายของสถานศึกษาในทุกภาค นอกจากนั้นการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ และแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนปรางจินราชวราราม ควรมีรูปแบบในการดำเนินงานที่มีความชัดเจน ผู้บริหารให้ความสำคัญในการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาความรู้การปฏิบัติงานให้ครู นอกจากนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในทุกขั้นตอน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า 1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การ

เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางในการพัฒนา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

ข้อเสนอแนะ 1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลต่อความสำเร็จของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา 3. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา 4. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- เกษศิริรินทร์ สร้อยแห. (2565). การดำเนินงานด้านสถานศึกษาปลอดภัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. วิทยาลัยนครราชสีมา.
- เนตรนภา อุตฤทธิ และคณะ. (2568). การบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. เสี่ยงธรรมจากมหายาน, 11(2), 185-203.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). คู่มือการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน (OBEC CARE Model). กรุงเทพมหานคร.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พ.ศ. 2568. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานวิชาการ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2563). บทบัญญัติด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร.
- สุวิมล ติรกานันท์.(2557). วารสารการวัดผลการศึกษา การสู่อย่างเป็นระบบ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณพัชร อริยสุนทร และธีรภัทร กุโลภาส (2567). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวงจรคุณภาพ PDCA ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วารสารเสียงธรรมจากมหายาน.
- วัชร ประโพรศรี และนิดา เปี่ยมพิชนะ (2567). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2568), พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. เรียกใช้เมื่อ 28 ตุลาคม 2568 <https://www.moe.go.thA8-2542/>
- พัชรพร พลสิทธิ์พรพงศ์ และ กัลยมน อินทุสุต. (2566). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษายุคดิจิทัล ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารศึกษาศาสตร์, 35(1), 65-80.
- ชุติมา ประทุมชาติ. (2567). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านปลวกแดงกรณีศึกษาระดับโรงเรียน. วารสารวิจัยการศึกษา, 3(1), 50-61.
- Desiree Murray. (2023). Self-regulation challenges and supports in middle level education . Health education teachers and school counselors views.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.